

Піскова Л.Ф.
курсантка Дніпропетровського ДУВС
наук. кер. – к.ю.н., доц. **Бацько І.М.**
доц. каф. кримінального процесу

ПРАВОСУДДЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ

Здійснення правосуддя щодо неповнолітніх є складною проблемою нашого суспільства. Рівень злочинності серед неповнолітніх (осіб, які не досягли 18-річного віку) зростає. Відповідно до ст. 2 КК України кримінальна відповідальність є найсуворішим видом юридичної відповідальності, правовим наслідком вчинення злочину і полягає у застосуванні до особи, яка вчинила злочин, державного примусу у формі покарання, передбаченого чинним законодавством [1].

Кримінальна відповідальність неповнолітніх має свою специфіку, яка обумовлена як соціально-психологічними особливостями неповнолітньої особи, так і кримінологічною характеристикою злочинів, що здійснюються цією категорією правопорушників. Така специфіка, безумовно, впливає на характер покарання, на його каральний зміст.

Кримінальне покарання неповнолітніх має декілька особливостей, які проявляються не тільки в обмеженні застосування до неповнолітніх визначених його різновидів, не тільки у формах його проявлення і у строках відбування, але й в обсязі покарання.

Кримінальне законодавство України не передбачає яких-небудь спеціальних покарань для неповнолітніх. Однак коло не пов'язаних з позбавленням волі покарань, які можуть бути їм призначені, є обмеженим. Так, до неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, можуть бути застосовані такі основні види покарань: штраф, громадські або виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк та додаткові покарання у виді штрафу і позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Виходячи з положень ст. 98 КК України, інші види покарань – обмеження волі, конфіскація майна, довічне позбавлення волі – до неповнолітніх застосовуватися не можуть, у тому числі і в порядку переходу до іншого, більш м'якого виду основного покарання відповідно до ст. 69 КК України [2].

Сьогодні в Україні кримінальним законодавством визначається, що неповнолітні правопорушники є найбільш складною категорією, ніж дорослі злочинці.

У законодавстві України кримінальна відповідальність неповнолітніх відокремлена у самостійний інститут Загальної частини, який представлений у КК в розділі XV, яким і визнано специфіку кримінальної відповідальності й покарання неповнолітніх, що є ознакою прогресивного розвитку вітчизняного кримінального права, зміцнення гарантій законних інтересів особи з ви-

значенням деякої специфіки правового становища цієї категорії суб'єктів та мети покарання таких правопорушників [2].

На нашу думку, необхідно внести певні зміни до Кримінального кодексу України, у зв'язку з тим, що неповнолітні потребують додатково науково розробленої кримінально-правової системи заходів, яка була б ефективною та відповідала загальним принципам правосуддя стосовно неповнолітніх.

1. Кримінальний кодекс України. – Суми : ТОВ «ВВП НОТІС», 2016.

2. Бібліофонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=708621>.

Ратнова А.В.

слухач магістратури Львівського ДУВС

наук. кер. – к.ю.н., доц. **Хитра А.Я.**

зав. каф. кримінального процесу

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСІБ, ДО ЯКИХ ЗАСТОСОВАНО ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД «ДОМАШНІЙ АРЕШТ»

Наразі єдиної системи (бази даних) МВС щодо обліку підозрюваних, обвинувачених, які перебувають під домашнім арештом, не існує, що значно обтяжує роботу компетентних підрозділів Національної поліції як безпосередніх виконавців цього запобіжного заходу. Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про Національну поліцію» поліція наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України, стосовно осіб, затриманих за підозрою у вчиненні правопорушень (адміністративне затримання, затримання згідно з дорученнями органів правопорядку, затримання осіб органами досудового розслідування, адміністративний арешт, домашній арешт) [5]. Створення єдиної бази даних щодо обліку осіб, до яких застосовано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, дозволить точно перевірити та встановити, чи піддавалась особа запобіжному заходу у вигляді домашнього арешту, які обов'язки покладені на неї відповідно до ухвали слідчого судді, суду, строк дії домашнього арешту та автоматичного скасування його після закінчення максимального шестимісячного строку.

Так, відповідно до пункту 1.4 Інструкції про порядок виконання органами внутрішніх справ України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту (далі – Інструкція), ухвала слідчого судді, суду з моменту її оголошення підозрюваному, обвинуваченому підлягає негайному виконанню органом внутрішніх